

Hoàn thiện pháp luật về thị trường công cụ tài chính phái sinh tại Việt Nam

Lâm Tô Trang

Tóm tắt: Xây dựng và phát triển thị trường công cụ tài chính phái sinh (TCPS) là xu thế phát triển tất yếu nhằm hoàn thiện thị trường vốn tại Việt Nam; qua đó đẩy mạnh quá trình huy động và khơi thông các nguồn vốn cho đầu tư nhằm phát triển kinh tế, xã hội. Song song với thực tiễn xây dựng và phát triển thị trường công cụ TCPS, Việt Nam dần hình thành và phát triển hệ thống pháp luật về thị trường này. Bài viết trình bày lược sử quá trình hình thành và phát triển hệ thống pháp luật Việt Nam và hệ thống pháp luật Việt Nam hiện hành về thị trường công cụ TCPS, từ đó đề xuất một số kiến nghị nhằm hoàn thiện quy định pháp luật Việt Nam hiện hành về thị trường công cụ TCPS.

Từ khóa: Chứng khoán phái sinh, sản phẩm phái sinh giá cả hàng hóa, sản phẩm phái sinh lãi suất, sản phẩm phái sinh ngoại tệ, pháp luật, tài chính phái sinh, sản phẩm phái sinh tín dụng.

Mã phân loại JEL: K220.

Tài liệu tham khảo

- Quốc hội (2015). *Bộ luật Hình sự số 100/2015/QH13* ban hành ngày 27/11/2015, sửa đổi, bổ sung ngày 20/6/2017.
- Quốc hội (2010). *Luật Ngân hàng Nhà nước Việt Nam số 46/2010/QH12* ban hành ngày 16/6/2010.
- Quốc hội (2006). *Luật Chứng khoán số 70/2006/QH11* ban hành ngày 29/06/2006, sửa đổi, bổ sung ngày 24/11/2010.
- Quốc hội (2005). *Luật Thương mại số 36/2005/QH11* ban hành ngày 27/6/2005.
- Quốc hội (2014). *Luật Doanh nghiệp số 68/2014/QH13* ban hành ngày 26/11/2014.
- Quốc hội (2010). *Luật Các tổ chức tín dụng số 47/2010/QH12* ban hành ngày 16/06/2010, sửa đổi, bổ sung ngày 20/11/2017.
- Chính phủ (1996). *Nghị định số 75/CP* do Chính phủ ban hành ngày 28/11/1996 về việc thành lập Ủy ban chứng khoán Nhà nước.
- Chính phủ (1998). *Nghị định số 48/1998/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 11/7/1998 về chứng khoán và thị trường chứng khoán.
- Chính phủ (2006). *Nghị định số 158/2006/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 28/12/2006 quy định chi tiết Luật Thương mại về hoạt động mua bán hàng hóa qua Sở Giao dịch hàng hóa
- Chính phủ (2006). *Nghị định số 160/2006/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 28/12/2006 quy định chi tiết thi hành Pháp lệnh Ngoại hối năm 2005.
- Chính phủ (2014). *Nghị định số 70/2014/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 17/07/2014 quy định chi tiết thi hành một số điều của Pháp lệnh Ngoại hối và Pháp lệnh sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh Ngoại hối.
- Chính phủ (2015). *Nghị định số 42/2015/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 05/5/2015 về chứng khoán phái sinh và TTCK phái sinh.
- Chính phủ (2018). *Nghị định số 51/2018/NĐ-CP* do Chính phủ ban hành ngày 09/4/2018 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 158/2006/NĐ-CP.
- Thủ tướng Chính phủ (1997). *Quyết định số 430/1997/QĐ/NH13* do Ngân hàng Nhà nước ban hành ngày 24/12/1997 về việc thực hiện giao dịch swap giữa NHNN và các NHTM.
- Thủ tướng Chính phủ (2001). *Quyết định số 893/2001/QĐ-NHNN* do NHNN ban hành ngày 17/07/2001 về việc thực hiện nghiệp vụ hoán đổi ngoại tệ giữa NHNN với các ngân hàng để đáp ứng nhu cầu vốn ngắn hạn bằng đồng Việt Nam cho các ngân hàng.
- Thủ tướng Chính phủ (2012). *Quyết định số 1826/QĐ-TTg* phê duyệt Đề án “Tái cấu trúc TTCK và doanh nghiệp bảo hiểm” ban hành ngày 06/6/2012.
- Thủ tướng Chính phủ (2012). *Quyết định số 252/QĐ-TTg* phê duyệt chiến lược phát triển TTCK Việt Nam giai đoạn 2011–2020 do Chính phủ ban hành ngày 01/3/2012.

- Thủ tướng Chính phủ (2014). *Quyết định số 366/QĐ-TTg* phê duyệt Đề án xây dựng và phát triển thị trường chứng khoán phái sinh Việt Nam do Thủ tướng Chính phủ ban hành ngày 11/3/2014.
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2015). *Thông tư số 15/2015/TT-NHNN* do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành ngày 02/10/2015 hướng dẫn giao dịch ngoại tệ trên thị trường ngoại tệ của các tổ chức tín dụng được phép hoạt động ngoại hối.
- Bộ Tài chính (2017). *Thông tư số 23/2017/TT-BTC* do Bộ Tài chính ban hành ngày 16/3/2017 sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 11/2016/TT-BTC.
- Nguyễn Thị Hoài Lê & Nhữ Trọng Bách (2014). Xây dựng TTCK phái sinh ở Việt Nam. *Tạp chí Tài chính*, Truy cập tại <http://tapchitaichinh.vn/kinh-te-vi-mo/xay-dung-thi-truong-chung-khoan-phai-sinh-o-viet-nam-47328.html>, ngày truy cập 20/7/2018.
- NHNN (2016). *Thông tư số 40/2016/TT-NHNN* do NHNN ban hành ngày 30/12/2016 quy định hoạt động cung ứng sản phẩm phái sinh giá cả hàng hóa của NHTM.
- NHNN (2016). *Thông tư số 41/2016/TT-NHNN* do NHNN ban hành ngày 30/12/2016 quy định tỷ lệ an toàn vốn đối với ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.
- NHNN Việt Nam, Phòng CSTD & LS - Vụ Chính sách tiền tệ (2006). *Giao dịch hoán đổi rủi ro tín dụng được thí điểm tại Việt Nam*. Truy cập tại <https://www.sbv.gov.vn>, ngày truy cập 12/3/2019.
- Hải Vân (2014). *Sắp có nghị định điều chỉnh thị trường chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <http://vangsaigon.com/forum/showthread.php?13911-Da-den-luc-giai-nghe->, ngày truy cập 20/7/2018.
- Quốc hội (1992). *Hiến pháp số 68-LCT/HĐNN8* ban hành ngày 15/4/1992.
- Quốc hội (1959). *Hiến pháp số 1/SL* ban hành ngày 31/12/1959.
- Quốc hội (2015). *Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 80/2015/QH13* ban hành ngày 22/06/2015.
- Quốc hội (1980). *Hiến pháp số 248-LCT* ban hành ngày 18/12/1980.
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2012). *Thông tư số 07/2012/TT-NHNN* do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành ngày 20/3/2012 quy định về trạng thái ngoại tệ của các tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.
- Quốc hội (2013). *Hiến pháp Khongso* ban hành ngày 28/11/2013.
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2015). *Thông tư số 01/2015/TT-NHNN* do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành ngày 06/01/2015 quy định hoạt động kinh doanh, cung ứng sản phẩm phái sinh lãi suất của NHTM, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.
- Bộ Tài chính (2016). *Thông tư số 11/2016/TT-BTC* do Bộ Tài chính ban hành ngày 19/01/2016 hướng dẫn một số điều của Nghị định số 42/2015/NĐ-CP ngày 05/5/2015 của Chính phủ về chứng khoán phái sinh và thị trường chứng khoán phái sinh.